

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Vita S. Antonii Abbatis, Ab Athanasio Episcopo Alexandrino conscripta.
Obijt Centenarius quinquennio maior. Anno Domini 358. Liberij Papæ 7.
Constantij Imp. 22.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

Item Leonilla.

est ludibrijs & supplicijs affecta. Quae in Christi confessione inuicta persistens, tandem cum Leonilla, gladio perempta, gloriosum martyrii certamen peregit.

Neonis.

Harum quoque virtute prouocatus Neonius historiae scriptor, confestim codicem Turboni tradidit: & in medias persecutorum bas exiliens, Christum constanter confessus. Qui multiplicatis ictibus, eodem in loco gloriose certamine occubuit. Postremo & ipse Turboni multa virtute incensus, eodem fine beatorum sociatus est.

Turbonis.

VITA S. ANTONII ABBATIS.

Athanasio Episcopo Alexandrino conscripta.

Vide Czf. Baron. Tomo 3. Annal. Ecclie.

Centenarius quinquennio maior. Anno Domini 358. Liberij Papae 7. Constantij Imp. 22.

17. Ianuarij.

Antonij genus & patria

SANCTVS Antonius Aegypto oriundus, parentibus cum generis nobilitate tum in religione minimè obscuris, tanta est curam nutritus, vt praeter parentes domumque cognosceret nihil. Veruntamen nulla animi mollitudo fractus, diuino imprimis flagrabat amore, ad coelestium rerum studiosus, vt ineptas non modo fabulas, sed & profanas disciplinas remissas, quae aiunt, velis que fugeret. Hoc pietatis igniculo per quotidiana incrementa, magis magisque scintillante, pij parentes mortis soluere debitum, iam annum agente octauum decimum, aue vixissimum, quae aetas, matura haudquaquam destitit prudentia, & oeconomicae domus, & sororis puellae curae, idonea inuenta fuit. Caeterum temerario obitu parentum mense, terreni pulueris percussus

Adhuc puer abhorret omnia profana.

sus, Apostolicæ vitæ puritatem ardentius recole-
 recepit. Et, qua erat animi generositate, nimis ab-
 iecti putabat, cumulandis opibus se totum dare:
 mentemq; ad contemplationem rerum cœlestium
 à Deo formatam, in terram deprimere. Itaque
 cunctis alijs abiectis, limina ecclesiæ frequentius
 terere orationis studio diligenter in hære, do-
 ctinam Evangelicam sicbundis auribus hauri.
 re. Accidit autem, vt die quodam, locus ille Eu-
 angelij recitaretur, quo Dominus diuitem com-
 pellans, suadet vt omnia diuendat, si perfectæ vi-
 tæ rationem assequi velit: ac pauperibus distri-
 buat, opulentum in cœlis thesaurum: pro peri-
 turis opibus inuenturus. Quo Domini consilio
 adeo piè affectus est, vt bona facultatum sua-
 rum parte protinus distracta, nudus iam Chri-
 stum sequutus fuisset, nisi soror & sexu & ætate
 infirmior obstitisset. Verùm enim uerò cum a-
 liis in Ecclesia religiosas Euangelio aures præ-
 beret, locumque illum, quo Dominus nihil
 nisi de castino sollicitos esse iubet, audiret, re-
 liqui bonorum portione pauperibus erogata, so-
 rorem sacris virginibus sociavit, seque totum ter-
 renis vinculis expediuit.

Animi alti-
tudo.

Pietatis ini-
tia.

Matth. 19.

Matth. 6.
Omnia sua
pauperibus
distribuit.

Erat vicino in agello deuexa ætate vir, solitariæ
 vitæ à primis annis nobilis sectator, (celeber-
 rima enim illa crebraque in AËgypto monaste-
 ria necdum visebantur.) Hunc Antonius pia æ-
 mulatione, in locis à villa paululum remotio-
 ribus, haud segniter obseruabat, illiusque per
 omnia vitæ institutionem imitatus, animum
 pariter in eos intendebat, quos in hoc certami-
 ne strenuos nouerat. Itaque custos suæ cellulæ,
 nullar apis, ex gurgustio suo procedebat, alio-
 rum

Æmulatæ
vitæ soliti-
tariam.

V rum

rum vitæ exempla & virtutes hausurus, vultu
 in se viva imagine exprimeret. Hisce egregio
 tutum inijt, pectus ita contra inimicorum
 obfirmavit, vt paternarum opum facile obli-
 totus in Christi amore ac æternorum desiderii
 liqueceret. Iungebat præterea assiduo orationis
 studio manuale opus; quo & sibi & indigentibus
 opportunè subueniebat. Mercedem operis pro
 cio panis excepto, egentibus largiebatur; &
 quamuis litterarum omninò rudis esset, non
 men propterea sacrarum scripturarum cogitationem
 negligebat; imò tanta animi firmitate
 audita complectebatur: vt memoriam præter
 bris haberet. Sic autem vitæ cursum instituit
 vt puro ab vniuersis affectu diligeretur. Om-
 bus, ad quos discendi studio pergebat, & mo-
 stum & obedientem se præbebat, singulorum
 tutes sagaci mentis studio hauriens. Huius con-
 nentiam, iucunditatem illius sectabatur; & in
 lenitatem, illius vigilantiam, alterius legentium
 mulabatur industriam; istum ieiunantem, in
 humi quiescentem mirabatur; alterius patientiam,
 am, alterius mansuetudinem prædicabat; &
 hoc modo omnibus maximarum virtutum
 emplis irrigatus, ad sedem propriam regre-
 batur.

Aliorum
 virtutes in
 se exprimit.

Ibi demùm animo libero, & ab omnibus
 ris vacuo, vniuersa pertractans, omnium
 bona nitentur exprimere. Neque verò ad
 sus coæuos aliquando mouebatur, sed ea
 tummodò flamma egregio viro crescebat in
 ctore, ne secundus cuiquam in prædictis opo-
 bus inueniretur. Et hoc ita faciebat, vt cum
 nes gloria anteiret, omnibus tamen mirabi-
 charus esset. Nam & vicini, & monachi

quos sæpe veniebat, Antonium videntes, Deicolam nuncupabant, multisque naturæ vocabulis, quidam ut filium, alij ut patrem diligebant.

Dùm hæc præclarè gereret Antonius, Christiani nominis inimicus, tantas in adolescente virtutes impatienter ferens, veteranis eum fraudibus aggressus est. Et primò quidem generis nobilitatem, amplissimas possessiões, sororis in miseranda orbitate relictæ defensionem, fluxam seculi gloriam, atque reliqua remissioris blandimenta proponebat, deinde arduam virtutis semitam, & imbecillam naturam, & prolixa ætatis spatia, quibus illi sine vlla intermissione cum infestis hostibus decertandum esset, suggerebat, tantaque cogitationum caligine animum eius interdum involuebat: ut omnis diuinæ cõsolationis radius ereptus videretur. Non tamen potuit tam vehementis tentationum procella à recto eum itinere reuocare, quare validioribus armis aggressus, nocturnis subvertere illecebris tentabat. Erat sane acerrimum inter vtrumque certamen. Ille sensus naturali carnis ardore titillabatur: hic fide, vigilijs, & ieiunijs corpus omne vallabat. Ille per noctes in pulchræ mulieris vertebatur ornatum, nulla signamenta lasciuix omittens: hic vltices gelonæ flammæ, ingestæ sibi libidini opponere, ille lubricum adolescentiæ iter, & ad ruinam facile proponebat, hic æterna futuri iudicij tormenta considerans: illæsam animæ puritatem per tormenta seruabat.

Postremò, cum nullis admotis machinis Antonio draco deijcere posset, in horrida & tetra pueri specie apprensus, & ad eius se genua prouoluens, miserabili valdè eiulatu clamauit. Multos ego sedulo plurimos callida circumuentione deieci,

Diaboli infestatur infidijs.

Certamen eius cum diabolo.

Turpissima specie apparet ei fornicationis spiritus.

nunc autem tuo superatus labore prosterne
 Quem Antonius, quisnam esset, cum interro-
 get: respondit. Ego sum fornicationis am-
 qui primum adolescentiæ florem turpitudinis
 spiritu conculco, & impurissimæ libidinis con-
 gione inficio. Quantas ego virtute mea an-
 rum strages edidi? Quam multos à puritate
 pristinas redire sordes compulsi? & nunc, meo
 serum, tua virtute prostratus iaceo. His
 Christi miles, reuera, inquit, & ætas & obliuio
 & cætera infirmitatis tuæ signa, te nulla
 tum virtute declarant, meritoque te de
 lem reddunt. Ad hanc vocem phantasma
 euauit.

Sed neque Antonio securitatem dedit hic
 triumphus, nec diabolo semel fractæ defecerunt
 res. Quare contra imminens certamen, se magis
 diligentius muniendum ratus, indefesso
 voluntariæ seruitutis laborem in naturam
 tit. Inediæ & vigiliarum in tantum confectio-
 ne patiens factus, vt fidem propè omnium
 raret. Pernox in oratione inalbescens
 diem expectabat. nec prius exhausta reser-
 cibo membra, quam vespera noctem trahere
 Interim triduo frequenter ieiunio se exerce-
 bat, solo pane & aquæ potu contentus. Lassa
 gis vigilijs & laboribus membra, alium, pan-
 iuncum & cilicium, lectum ignorabant. Et
 dem sic demùm animi sensum reuiuiscere po-
 asserbat, si probè corporis impetus fatigaret.
 Vnde nec temporum longitudine laborum
 rita pensabat, sed amore & famulari sponte
 semper tanquam in principijs constitutus, vi-
 sum excitabat, vrgebatque. Hinc vt diuini

Inedia, vi-
 gilia & ora-
 tiones S.
 Antonij.

minis metum etiam in se auget, ad sepulchra, & sarcophagos non longè à villa remotos, secedebat, cura interim alimentorum vni ex cognatis statuo tempore demandata. Ibi cum planè solitarius ad aliorum etiam instructionem sedulo se exerceret, inimicus humanæ salutis veritus ne eremum similibus quandoque bellatoribus replet, Aggregatis satellitibus tam districta eum cæde mactavit, vt & voce & motu destrutos cognati humeris ad villulæ domicilium reportari debuerit. Nemo non vicinorum Antonium iam in mortis periculo numerabat, cum ecce vir diuinus media nocte, cæteris alto sopore depressis, cognatum suspirio aduocat, orans obsecransque vt se quam primùm ad eundem certaminis locum deferat. Ille, licet inuitus, paruit tamen, & Christi athletam, pedibus, propter multiplices plagas, insistere non valentem, humi deposuit. Ibi vir Sanctus prostratus orans, clara voce, post orationem dicebat: Ecce ego hic adsum Antonius: non fugio vestra certamina: etiamsi maiora faciatis: nullus me separabit à charitate Christi, Psallebatque, dicens: Si confitebor aduersum me castra, non timebit cor meum. Dæmon verò frendens gemenisque tam vehementi parietes concussit sonitu, vt extremum eorum adesse videretur. Inde tetra cacodæmonum caterua, horribili & valde metuenda specie apparuit. Alij leonum, alij taurorum luporum alij, aspidum denique & serpentium referabant formas. Truces erant omnium vultus, voces verò clamoresque auditu horrendæ. Porro Antonius totus vulneribus concisus, inanes eorum terrores irridebat. Nec tamen ea propter dentibus in eum frendere desinebant, quoad

Acerri-
mè
verberatur
S. Antonius
à dæmoni-
bus.

Psalm. 16.

Dæmones
in varijs be-
stiarum for-
mis appa-
rent.

Fugat dæ-
mones Chri-
stus & con-
solatur S.
Antonium.

splendidissimus quidam lucis radius cælestis
scendens & truculentas belluas fugaret, & lo-
uo Dei miram consolationem adferret. Nec
rum: Ipse enim Sospitator famulum suum
boraturus aderat, cuius suauissima præsentia
plagis omnibus repente sanatus Antonius, Do-
mine I E S V, inquit, vbi eras hæctenus? coram
plagas non ante sustulisti? Cui Dominus; Ab-
ram equidem tui certaminis spectator Antonius
quia tanta virtute & inuicta animi constantia
mei nominis gloria decertasti, ego te vicissim
to orbe celeberrimum reddam.

Pergit in e-
remum S.
Antonius.

Annus tunc agebat quintum supra triginti
mum. Quo tempore ad multò gloriosius certami-
men roboratus, ad inculta deserti loca conuen-
dit, multis viam vitæ in eremo pansurus. Non
hæc latebant communem hostem, qui vt cen-
dentem iam ab ea mente reuocaret, in ipso in-
nere rutilantis auri argentiq̃ue inanem obiecti-
speciem, quam dæmonis fraudes facile animo
aduertens, spreto pertransiit. Inde ad destina-
tum vultu solitudinis montem, transuadato
mine, perueniens, castellum quoddam deserta-
rium, incolatu serpentium & noxiorum animan-
tium sanè horridum ingressus est; quæ suo ad-
uentu ilicò fugauit. Obstructo verò lapidibus
troitu, annis ibidem viginti contra pertinacis-
dæmonum insultus perstitit solitarius. Cumque
tam excellens vitæ ratio, & in omni genere vitæ
tus nequiquam latere posset, ingens hominum
concurfus ad eum fieri cœptus, tanta ipsius videri
di cupiditate incensus, vt nisi accessum præbui-
set, vim foribus lapidumque acervo intulisset.
Prodiit igitur tanta oris gratia & corporis digni-
tate, vt vniuersos in sui admirationem raperet.

Annis 20.
degit omni-
no solita-
rius.

Nam neque horrida solitudo, neque tabifica ieiunia, neque quotidiana cum hostibus bella pristinum corporis decorem minuerant. Itaque & miraculorum virtute, & oris facundia spectabilis, sermonem instituit ad circumfusam concionem, tam efficaci doctrinæ celestis copia affluentem, ut ipse plurimis habitandæ eremi occasione attulerit. Excitata enim sunt protinus in ipso monte diuersa à diuersis habitacula & gurgustia, quæ paulatim ad formam & disciplinam monasteriorum redacta fuere. Iucundo imprimis spectaculo psallentium chori, certis diei noctisque horis audiebantur. Sacræ lectiones dulci præceptoris eloquio crepitabant. Vigebat oratio; denique virtutum omnium splendor, ita longè lateque sese diffundebat, ut plurimi quotidie certatim ad eandem vitæ societatem confluerent.

Ad eius disciplinam multum confluunt

Conduuntur per eremum monasteria.

Dum autem hæc fiunt, Antonius & infra virtutis præstantia & exemplo aliorum excitatus, aliquid insuper ad cumulum laborum suorum addendum cogitauit. Igitur à fratrum consortio & omni humana conuersatione segregatus sese rebus inælestibus tanta puritate exercuit, ut planè puerilibus ad naturæ necessitates descenderet; ingemiscens frequenter quod tanta animi libertas, volens nolens carnis fragilitati subdita esse cogereur. Vnde huius vitæ quodammodo pertæ-

Flagrat maxime tyrio.

læ laborantem Maximini tyrannide Ecclesiam, proferentis martyris gloria illustrare decreuit. Relicto igitur monasterio Christi se martyribus sociavit; eorum necessitatibus in metallis & carceribus fideliter ministrans. Quin & decertans in agone Alexandriae athletas magnæ animi libertate, intrantes ad Iudicem, confirmabat: atque illis felici cruore damnatis,

Ministrat Confessoribus in carcere.

Confortat
eos in ago-
ne marty-
rij.

quasi victor ipsemet exultabat. Tendentes ad
læstram vltimi certaminis bellatores; intrepide
sequebatur, dictis pariterque factis ynumquemque
que ad constantiam roborans. Qua re commo-
Iudex, monachis vniuersis ciuitate interdixit. Et
cæteris quidem timore latentibus, Antonius de
quodam, splendido cinctus amictu, in loco con-
stitit eminentiori, procedentem Iudicem
prouocabat aspectu flagrans cupiditate martyrii.
Sed Deus Antonium amplissimo monachorum
per eremum seruabat cætui. Igitur vir sanctus
cupita diu martyrij palma frustratus, cessante
iam persecutionis turbine, ad consueta monas-
ticiæ disciplinæ exercitia se recepit. Cumque in
mnium remotus conspectu in intimo claustrum
teret solitarius, Chiliarchus quidam Marti-
nus nomine importunis ostium Monasterij co-
pit infestare pulsibus, orans & obsecrans, ut
suam sæuo agitatam dæmonio sanare digna-
tur. Cui Antonius per fenestram prospiciens
mo, inquit, quid meum flagitas auxilium, an ego
ras & me mortalem, tuæque fragilitatis esse soci-
Vade, & siquidem firma in Christum es fide, cui
seruio, illum deprecare, & sanitatis beneficium
sequetur filia. Ille beati viri verbis credulitate
bije, & inuocato IESU nomine, filiam rediit
incolumem. Hinc iam languentium & obles-
sum multitudo quotidie ad eum confluere, quæ
ingenita misericordia sanabat ille quidem; sed
veritus ne vel dulci solitudinis fructu pernici-
fraudaretur, vel miraculorum, gloria tumida
elationis quandoque vento extolleretur, super-
rem Thebaidem cogitare coepit; ut omnibus
dem incognitus: optata quiete frueretur. Nec
sa, paucis instructus panibus, in ripa fluminis
tra-

Redit ad so-
litudinem.

sanat dæ-
moniacam.

transitum præstolatus est; cum ecce dilapsa cæli-
 tus vox eum appellans ait; Antoni, quò pergis, &
 quare? ille intrepidè, quasi voci assuetus; inqui-
 etat me populis, fragilitatis meæ ignarus; idcirco
 superiorem Thebaidem meditor, solita pace fru-
 tuor. Tum vox ad illum, Thebais non quietem
 tibi conciliabit, vt existimas, sed labores multi-
 plicabit. Ideoque intima potiùs deserti pete, opta-
 ta ibidem quiete gauisurus. Illo autem hæsitante
 & quærente quo ductore eò penetrare posset, Vox
 Saracenos indicauit, qui mercandi gratia Aegy-
 ptum petebant. Tum Antonius se ijs socians, tri-
 dano itinere ad montem immani altitudine per-
 uenit. Icatu rigine aquæ dulcis ad ipsas radices sa-
 ne amœnum, & campo in circuitu montis, haud
 ita magno, palmulisque confro, longè iucundissi-
 mum. Hunc locum habitationis amplexus, a limē-
 ta vitæ ab ipsis Saracenis aliquamdiu accepit. Indè
 fratres, agnito loco, tanquam ad patrem filij, ciba-
 rum derulerunt; quo gauisus breui tempore, ne a-
 lijs oneri videretur, ex agriculturâ perueniunt si-
 bi victum quæsiuit; ex operibus manuum suarum,
 aliorum insuper inopiæ consulens.

Accidit autem vt bestia in messem illius popu-
 labunde irruerent, è quibus vnam apprehendens;
 Cur, inquit, me læditis, nihil à me læsæ. Abite, &
 hoc in nomine Domini, ne approprietis vltèrius.
 Dicit mirum. Ex eo tempore, bestia melli desie-
 runt esse infestæ. Porrò in auia solitudine durissi-
 mo vitæ genere, inedia, vigilia, nuditate, frigoris
 æstusque patientia, contra aërias potestates decer-
 tati, ingens lucta sustinenda fuit. Frequentè
 mons cacodæmonum plenus, incondito clamore,
 sonituque armorum perstrepebat. Quin & feræ è
 specubus proficientes strenuum quemlibet bella-

Monetur cę-
 litus vt petat
 intimam so-
 litudinem.

Viuit ex la-
 bore manq̄
 suarum.

Dæmones
 cum vehe-
 menter in-
 festant.

torem in effusam fugā vertere potuissent; sed An-
 tonius trāquilla animi firmitate immobilis, & o-
 mones fugabat, & feras secum pacificabat. Dem-
 nibus. n. truculentarū forma bestiarū in eum in-
 entibus, & laniatū minitantibus dicere solebat.
 quę vobis in me à Domino est cōcessa potestas, o-
 uorate concessum. Sin autē dæmonum venissis in-
 pulsu, quanto cyus recedite quia Christi famulus
 sum. Cæterū quem dæmonum ferocitas à deo
 to auellere non potuit, fratrum preces abdu-
 A monachis namque rogatus, vt congregaciones
 fratrum inuifere dignaretur, haud difficilis
 itineris præbuit comitem. Sed in medio via
 tio vt bibendi subsidia defecerunt, cunctis mor-
 tis horror inuasit. Cumque desperabundi huc
 luc vagarentur, & vitæ aliquod solacium quer-
 rent. Antonius tanto eorum discrimine moentibus
 liuagus humi genua fixit, supplicesque ad Deum
 cum lachrymis manus tendens, eodem in loco
 fontem impetrauit; cuius dulci scaturigine, &
 ipsi & camelus eorum refocilati sunt. Inde ad mo-
 nachorum contubernia prospero itinere delat-
 obuijs ab ijs vlnis excepti sunt. Quibus Antonius
 xenia spiritalia diuidens, dulcissimis verbis con-
 eos ad certamen cum hostibus fortiter sustinē-
 dum hortatus est. Laudabat veterum studia, hor-
 tor nouorum. Post quæ cupidus solitudinis, feli-
 nè montem repetijt, magna tamen fratrum comi-
 tante caterua; quibus inter cætera spiritalis via
 documenta dicebat; magnam esse ad virtutem
 viam, si singuli vel obseruarent quid gererent
 vel vniuersas mentium cogitationes fratribus re-
 ferrent: non enim posse aliquem peccare, cum re-
 laturus esset, ad alium quæcunque peccasset, &
 subire pudorem in publicum turpia profere-
 Deu

Imperat
 moribundis
 fratribus
 aquam.

Denique nullum peccantem coram alio audere peccare, & si peccet, tamen testem vitare peccati, Igitur quasi sub oculis aiebat nostris, & cogitatu confundimur, & actu, si omnia referenda faciamus, multo autem magis, si peccata nostra fideliter describentes, digeramus in ordinem. Ita planè vitæ diuinas perniciosas Diaboli cùm in se, tum in alijs conterebat infidias.

Caritas illius in omnes charitas nullo non tempore instar faculæ flagrabat. Fronto quidam Palæstinus sæuè vexatus dæmonio, opem B. senis petiturus, ad montem venit. Cui Antonius: Vade, inquit, & curaberis. At ille perstitit, primò incredulus; inde sancto vrgente, & sanitatem ad primum Aegypti conspectum spondente, abiit & optata salute fruitus est. Multiplicia eius in varios calamitosos. enarrare beneficia, breuitas non patitur, veniamus ad vitæ ipsius exitum, præclaris Catholicæ fidei & pietatis documentis ornatum.

Die quodam orationi deditus subito à corpore consuetudine auulsus est: & angelorum ministerio in sublimè delatus. Adfuerè ilico dæmones pertinaci contentione transitum ei per aëra negantes. Angelis autem sciscitantibus, quid homini ab omni peccati contagione puro obmolirentur, illi audaciter, ab ipso vitæ eius exordio, peccata replicare, minimas etiam labe obijcere, ac pertinaciter asserere, nihil vel tenui labecula inquinatum, sursum tédere debere. Angelis verò respondentibus, crimina iusto dolore & Christi benignitate deleta, replicari nõ debere, eque nihilo minus procaciter illi restitère, minutaque pudentes

Capitulum in Spiritu.

centes, & calumnijs Antonium deprimere con-
 tes. Sed angelorum virtute tandem repulsi, veli-
 uiti viro sancto transitum ad cælos permiserunt.
 Hac visionis specie abreptus aliquandiu, tandem
 restitutus, tota nocte copiosè lachrymarum ma-
 duit imbrem: continuis se lamentis conficiens, et
 putans secum hostium humani generis malitia-
 dinem, & culluctationem tanti exercitus, laborum
 sumq; animarum iter per aërias potestates in cae-
 lum. Interrogantibus quandoque fratribus, quomodo
 se anima corporis expedita vinculis gereret, quomodo
 uē ei locus assignaretur, vidit proxima nocte
 trum quēdam & terribilem, vertice ad cœlum
 que pertingentem, qui pennatos quosdam angelos
 volatu ad cæli fastigia tendentes, extensis manibus
 præpediebat: & alios quidem ad terram concul-
 fos conculcabat; alios libero volatu ad cælum ab-
 euntes toruo vultu respectabat. Qua visione, maxi-
 mum gaudium, graui tamē dolore mixtum habebat.
 riebat, vnum tamen eundemque semper seruebat
 vultum, tanta serenitate nitentem, vt mentis
 mæque candor mirificè ex eo eluceret. Erat quomodo
 quam tot tantisque virtutum omnium ornamentis
 excultus esset, neminem tamen vnquam præ se
 contempsit, immò omnibus se humilè, omnibus
 obedientem præbuit, Clericis in orationis officio
 semper primas detulit; Episcopos & presbyteros
 demisso corporis habitu vbique locorum venerat
 ratus est. Diaconos de rebus diuinis discretè
 attentissimo mentis studio audiuit. Hæreticos
 verò cōsuetudinem, vt teterrimam contagionem
 vitauit. Sermonem cum eis conferre recusatū
 si fortè aliqua spes salutis eorum affulgeret. Al-
 rebat namque perniciosam eorum familiaritatem
 certissimum ad ruinam laqueum esse. Arru-
 tant

Visio eius.

Defect vbiq;
 clericis.

Hæreticos
 esse vitādos.

tanto animi ardore detestabatur, vt die quodam, cum illi sparso in vulgus rumore, eum suæ perfidie consortem facere aggredierentur, Alexandria contenderit, ibi denique in celebri concione nefarios eorum errores detestatus fuerit, tantaque verborum vi & sententiarum grauitate perfidos arguerit, vt exprimi non possit, quantum ad fidem populos roborauerit. Nulla tunc ætas, nullus fœtus domi remansit. Pagani ipsi & idolorum sacerdotes, magno gaudio illius conspectu fruebatur. Celebre erat in ore omnium nomē Antonij. Mortui ad eius aduentum cessabant, fugabantur dæmones, mentes in erroris scelere pertinaces illustrabantur. Quocunque in loco degebat, ibi gaudium & exultatio: & lætitiæ voces personabant. Ille vero hominum conuictu mœstior, ad amicam solitudinem perpetuò aspirabat. Alexandria verò egredienti, mulier lugubri eiulatu occurrit, orans oblectansque, vt gradum tantisper figeret, donec filia eius atrocissimo vexata dæmonio adduceretur. Illo subsistente misera virguncula adducta fuit, quæ ad primam Antonij comminationem impuro spiritu liberata est.

Erant duo Philosophi gentiles, densa inanis prudentiæ nube inuoluti, qui virum sanctum nullo negotio circumueniri, & in errorum labyrinthum abduci posse existimabant. At, Antonius visus illis mox per interpretem quæsivit; Quare homines sapientes tam molesto itinere, stulti causa, se fatigare voluerunt? Illis respondentibus, non stultum eum, sed magnæ sapientiæ opinione celebrem esse, dixit; Profectò, si ad stultum venistis, inanem vos laborem sumpsisse palam est. Si ad sapientem, meque haud vulgaris sapientiæ esse iudicatis, imitamini quod probatis; bona enim sum

mo

Detestatur
Arianos.

Pollent mag-
na facièdia.

Miracula
eius.

Dæmoniacâ
sanat.

Philosophi
tentant An-
tonium.

mo studio amplexanda esse non ignoratis. Philosophi hoc dilemmate præter expectationem confusi, cum ingenti & ingenij eius & virtutis admiratione recesserunt. Pari prudentia, modesti alios quosdam vana litterarum confidentia quosdam colligauit. Respondete quæso (ait) quid præ sensus, an litteræ? Et quid cuius exordium? Sed ex literis, an litteræ ex sensu? Illis asserentibus sensum utique litterarum esse auctorem, ait Igitur cui sensus incolumis, hic litteras non reperit. His Antonij dictis stupefacti, sagacitate in mi in litterarum imperito, sine fine admirati sunt. Longè enim aberat à stoliditate rusticarum diuinus, quinimò horrida solitudo multarum rerum scientia eum afflauerat, moribusque ad suauius ornauerat, ut omnes certatim sermonibus eius facilè conditum expeterent.

Antonium
Imperato-
res & aulici
celebrant.

Nec caruit admiratione præcipua quæ solitariis & rerum omnium inops, ab ipsis etiam Monarchis in tremo orbis angulo celebrabatur præconio. Constantinus enim, eiusque filij Constans & Constantius: suis eum litteris dignabantur, quas ille maiore animi tumore acceptabat: fortè nec ad animam admissurus, nisi contemptum regum ex Dei precepto impium pertinuisset. Igitur reciproca salutans, hortabatur ad rerum terrenarum contemptum, cælestiumque amorem. Conuocatis autem fratribus regias litteras admirantibus dicebat: Quæ causa admirandi, quod principes & orbis terrarum reges, nos suis litteris honorant? Nam licet dignitas diuersa, eadem tamen est nascendi moriendique conditio. Illa cum admiratione veneremur: quæ nobis cæli terreque conditor cõferre dignatus est. Ille nõ inania litterarum monumenta, sed diuinas ad nos leges trãsmisit. Ille sacro

nos instruxit eloquio. Ille viles vermiculos, federe sanguinis filij sui iusto in filios adoptavit. Hæc aliaq; an vobis cū regū litteris & honoribus conferenda videntur? Maiores sumus & ad maiora vocati, quā vt terrenis honorib extolli debeam⁹.
 Hac animi altitudine mundi honores, purpuraq; regalē, spernens Antonius in vasta solitudine opus suū manibus texebat: cum ecce sublatis ad sidera oculis grauis è pectore eius prorumpit gemitus, longisq; deinde suspirijs sequentibus de repente se in genua prouoluit, mœstam ad Deum cum crebro fletu orationem fundens, fratres visione quapiam eum admonitum intelligentes, tantarum lachrymarum causam sciscitari. Quibus ille dum vocē parat, crebro singultu præpedita, vix tandem cum luctuosa vociferatione erumpit, Melius erat ò filioli impendens piaculum cita morte lucrari. Magnum quoddam & à seculis omnibus inauditum imminet nefas. Magno fides Catholica turbine quatietur, & homines iumentorum similes Christi sancta diripient. Vidi enim altare domini impiorum multitudine circumdata, qui crebris calcium ictibus omnia dissipabant hac causa gemituū, hæc occasio lamentorū. Nec mora. Secundò ab ipsa, visione anno insana Ariarum erupit perfidia; quæ eo impietatis (vt cætera fideam) prorupit, vt non contenta rapinis bonorum ecclesiasticorū, ipsis etiam virginibus matronisq; eriperet pudicitia. Quin etiā fuso fidelium sanguine sacra resperfit altaria, vitales aquas pro gemituum voluntate sceleratè polluens. Huius expectatione cladis, in grauem mœrorem deiectos fratres hac ratione mox consolatus est Antonius, quod ecclesia hac persecutione, tanquam ab omni, peccati scoria ritè expurgata, multo deinde

Visio S. Antonij tristissima.

Ariarum impietas & scauitia.

deinde splendidior exurgeret ibi tunc suos et
atque etiam hortatus est, ne fidei eorum sinceram
Ariana labe sordesceret; certi quod serpentes
ad foveas suas redactis, religio longius prope-
retur. Ipse verò sui propositi, mirabiliter tu-
cum inuitus interdum à mente ad iudicia voca-
tur, steribus miserorum victus, mox repetit
magnatibus & Iudicibus diuturniorem eius pro-
sentiam nequidquam flagrantibus. Nam dicitur
(grato vsu exemplo) sicuti pisces ab aquis extra-
cti, in arida mox spiritum exhalat, ita & monachi
à vitali solitudine abducti, si diutius negotio
laribus impliciti, in medijs hærent populi, non
ni propositi sanctioris rigore solvantur, sed
que ad vanas mundi consolatiunculas reuertun-
tur.

**Frequens
monachorum
cum Secula-
ribus con-
uersatio mo-
nastica vite
interitus.**

**Antonius
Solitarius
litteris affi-
ctus ecclesie.
Balatius
persecutor
Ecclesie.**

**Balatius in-
teritus.**

Ita planè Antonius, licet miserorum calan-
tibus interrupta solitudine, frequenter lubri-
nirer, nunquam tamen ad longum tempus
deserebat, quin & litterarum interuicio, labo-
ranti ecclesie sapius assistebat: & perfidorum
pietatem acriter reprimebat. Erat Balatius
quondam Aegypti, sub Nestorio Alexandria
fecto; homo Ariana perfidia sceleratus, immo
in virginum præcipue monasteria, odio sancti
Satanicus pudicitie odor, quem Antonius per-
teras admonuit, ut manum à nefaria persecu-
tione, si diuinam vellet evadere vindictam, retrah-
ret. At ille sannis, ludibrijsque pia monita con-
spiciens, in super pedibus litteras conculcavit, cuius
impietatis diuina mox ultio pœnas populo
Quinque enim post diebus, equestri itinere,
cum Nestorio, ad primam Alexandria man-
nem Chareus dictam, tendens, fuit ipse Nesto-
rij equi rabido morsu ita misere subigò lan-
guineo

tertio deinde post die infelicem animam traderet.

Ceterum miti planè mansueto ac pio in proximos fuit ingenio Antonius. Incredibilis hominū multitudo, ad eum confluens, vberissimo opere suæ fructu, gaudens ab eo recedebat. Venientes angelica quadam suavitate excipiens demùm ab eorum tota mente in diuinæ pulchritudinis ac bonitatis amore defixos dimittebat. Pauperū patronus, impotentem, principum dominatum, miram virtute ab eis repellebat. Magnus pietatis vindictæ plurimos ab interitu ad æternæ vitæ disciplinam trāstulit. Itaque Centenarius quinquennio maior vir omnibus eximæ sanctitatis ornamentis excultus ad cælos migraturus, vltima ad fratres habita oratione, de terrenarum rerum cōtemptu, de extremo iudicio futuro, de sempiternis præmijs atque supplicijs. Postremò duo hæc, vt tenaci mente seruaarent, & in vitam moreſque transformarent, ardentiùs cunctos hortatus est; Videlicet vt desideratam, religionis tineam, manibus pedibusque se propullarent; & cōragiosam hæreticorum familiaritatem cane peius & angue fugerent; nō facerent, statum mentis, cuiuslibet etiam sanctissimi disciplinis fundatum, cito subuertendum.

Antonius
morti vicini-
nus, duo su-
is præcipue
cōmendat.

His dictis præcidit sermonem, & celeri cōtentione ad antiquum domicilium transuolauit: vsolitaris ex huius mūdi carcere migraret, saluari præcipue timore correptus, ne Aegyptiaca superstitione funus curarent: Aegyptij enim insolita consuetudine, cadauera linteamine inuoluta non humo tūmulabant, sed super lectulos posita, preciosis condita aromaribus, domi studiose reseruabant. Cuius superstitionis metu (præter alias causas) Antonius, in intima se deserti

Aegyptiorū
mos circa
defunctos.

S. Antonius
pompam
funeris vi-
tat.

Testamentū
eius.

Animā celo
reddidit S.
Anto-

Firmitas
corporis el-
us ad obitū.

proripuit vanos sui funeris honores fugibund
Erant illic discipuli duo, haud infima sancti
conspicui; quibus hoc mandati serio datum
quando suas ad Aegyptum reliquias transferre
neue tumuli locum, mortalium cuiquam obse-
derent. Promissione facta, acceptaq; , tale de-
condidit testamentum; Vestimentorum meorum
fit ista diuisio: Melotem & pallum tritum, cui
periaceo, Athanasio episcopo dare, quod mihi
nouum ipse detulerat. Serapion episcopus illi
accipiat melotem; Vos cilicium habitocoe
mentum, & valete viscera mea; Antonius enu-
grat, & iam non erit in praesenti seculo
Verba finierat, & disculantibus se discipulis
tensis paululum pedibus, mortem laetus ad-
ita vt ipsa vultus hilaritas, angelorum praesentia
haud obscure indicarent. Funus a discipulis
gnotum haecenus sarcophagum illatum fuit.

Hic Antonio vitae terminus, ista principia me-
torum. Reliquit vir Dei toti Aegypto magnum
desiderium; cum multis lachrymis coniunctum
Incredibili vitae duritie, in suscepto semel pro-
tis instituto, ad extremum vitae diem perseque-
uit. Inuicta mentis constantia neque languore
que longevae aetatis quidquam aliquando cre-
cessit: Et in hac austeritate, quod si-
dem quodammodo tentat, pristi-
num corporis vigorem de-
coremque reti-
nuit.

que longevae aetatis quidquam aliquando cre-
cessit: Et in hac austeritate, quod si-
dem quodammodo tentat, pristi-
num corporis vigorem de-
coremque reti-
nuit.